

КОМІ НІГА ЛЕЗАНІН

19-СЫКТЫВКАР 31

DP e

.....

.....
.....
.....

Коми-3

3-1816

Пасхалы паныд

(ЧЕЛАӘЖАСЛЫ СБОРНІК)

Г.П.Б на обл. экз.

Датр 1931 год

Акт №

4/225

КОМИ ҢІГА ЛЕҢАНИН
СЫКТЫВКАР — 1931

Обложка работы Николая Цембер

Антипасхальный сборник для детей — перевод с русского.

Отпечатано в типографии Коми Издательства
в количестве 3500 экз. заказ № 5480.

Облит № 252. г. Сыктывкар,
1 9 3 1 г о д

Выл олӧм вӧсна

Миџан страна зев ӧдӱџе вежӧ. Быд лун пыр јонжыка да јонжыка пазалӧ важеа оласногыс, сы пыддӱ течеӧ выл нога олӧм — сотсиалистическӱ.

Робочӱјјас да ужалыс крестана чорыда кутчӱеисны дорны выл олӧм: производствожас вылын, колхозјасын, торја брјадајассан кутисны кыпавны удариӱџ зон армияјас, кутисны чужны коммунистическӱ тсехјас, заводјас. Крестана пыщкын сӱжӧ тӧдчӧ возлан чорыд вӧрчӧм. Страна пасталаным быдмӧ да јонмӧ уна еурсе колхоз.

Олӧмсӧ сотсиализм подув вылӧ вужӧдӧмыс чоңнас мӧдара бергӧдӧ ужалыс мортлыс јурвежӧрсӧ (мировозрение) да щӧктӧ ӧдӱдӧны култура револютеја мунӧмсӧ. Выл олӧм те чӧмыс щӧктӧ ужалыс јӧзӧс мынтӧдчыны колас важ најтеыс, капиталистическӱ мӱреан колӧм мылӧссыс. Медеа-нин колӧ мынтӧдчыны религиознӱџ предрассудокјасыс, религја нога мӧвијасыс, мыј вӧсна нӧжмаммӧ ужалыс јӧзлӧ; култура олӧмӧ вужӧмыс, мыј вӧсна контрреволюционнӱџ выңаслы локтӧ отсӧг пролетариат государствокӧд вермасӧмын, быдмыс да јонмыс сотсиализмкӧд вермасӧмын.

Таңдӧм јепнога мӧвијасыс да олӧмлы тыдовтчӱе-нын пом: робочӱјјас да ужалыс крестана еновтчӧны-нын религијасыс да религја нога оласногыс. Воинствујущӱџ безбожије луныс-лун јонжыка јӱжӧ масса пӧвсӧ. Та вӧсна јонмӧ классӧвӱџ тыш. Религиознӱџ организатејајас-жӧ котырталӧны миџан странаса контрреволюционнӱџ выңсӧ. Став фронт пастала сотсиалистическӱ наступленнӧ пуӧдӧм, областјасӧс да округјасӧс дорыв коллективизатеја подув вылӧ вужӧдӧмыс да тајӧ подув вылас кулакӧс, кыдӱ классӧс, бырӧдан робочӱџ класслӧн политикаыс, јӧсмӧдӱс классӧвӱџ тышсӧ. Церкыныкјас да сектантјас кутисны-нын вужны контрреволютејагуа уждӧ. Молитвеннӱџ керкајасыс најӧ ассыныс агитатејааныс вужӧдӧны јӧз пӧвсӧ, пуӧдӧны вывтӱ пажана: челаф ворсӧмјас, војпукјас, гажа рытјас да с. в. вӧчалӧмӧн.

Та вѡсна ыжыдлуны паныда кампаньѡыс вывтї тѡд-чанатор. Сїѡ воѡѡ нудас релїгїа да релїгїозної органїзатсї-јас ылѡ воѡмсѡ, кодѡс панѡма рѡштвоы паныда кампан-нѡ дырїї.

Ыжыдлуны паныда кампаньѡ кутас мунны ылѡ олѡм вѡсна, сотсїалїстїческѡї олѡм вѡсна тышкаап лозунг улын. Сїктын торја-нын колѡ јѡсмѡдны тышвїзмѡ оvmѡсѡс коллїектї-вїчїруйтѡм куѡа да кѡѡа кампаньѡын безбожнїкјаслы участ-вуртѡм куѡа.

Школајас воѡын ыжыдлуны паныда кампаньѡ пудїдїгн сувтѡны мојас: чорѡдны общественно-полезної уѡнысѡ, став уѡалыс пїјансѡ кыпѡдны семјаын јенлы ескѡмкѡд вермасѡм ылѡ, кыскыны том безбожнїкјасѡс оласног вежан уѡѡ, сотсїа-лизм нодула ылѡ сїкт течап уѡѡ.

Ыжыдлуны паныда кампаньѡлѡп колѡ лоны ташѡм темајас:

- 1) Кода празнїкјаслы да вїчкуртѡмјаслы паныд сувтѡм.
- 2) ылѡ морт вѡсна вермасѡм да релїгїа.
- 3) Хрїстїанскада јеврејса ыжыдлунолѡп классѡвѡї сурѡсыс
- 4) Кулїчлы, пасхалы да матсалы паныд сувтѡм.
- 5) ылѡ сотсїалїстїческѡї оласног вѡсна — релїгїалы паныд.

- 6) Коллїектївїзатсїја вѡсна — релїгїалы паныд сувтѡм.

Тајѡ сорнїјасыс мед вѡлї чуксалѡны уѡалыс војтырѡс релїгїакѡд вѡккежлѡ орѡдѡм ылѡ, том безбожнїкјас радјасѡ да СБВ-ѡ нырѡм ылѡ, ыжыдлуно школајасѡ да уѡ ылѡ 100% ылѡ петѡм куѡа, керкајасыс ѡбразјас петкѡдалѡм куѡа. „Безбожнїк“ нїма тракторної колонна ылѡ сѡм чукѡртѡм куѡа да с. в.

Ыжыдлуны паныда уѡнымѡс колѡ вескѡдны ыжыдлуноа празнїкјас орѡдѡм куѡа: вѡчны субѡтнїкјас да воскреснїкјас, вѡрїезанїїнасыс мед вѡрїезѡсјас ез летчавны гортас да сїѡ воѡѡ.

Ыжыдлуны паныда кампаньѡыс мед мунсѡ бојевѡја, гажаа, кыныда. Колѡ вѡчавны мїтїнгјас, демонстратсїјас, карнавалјас, экскурсїјас да гажа рытјас. Колѡ корены мас-са пѡвѡын уѡ нудан ылѡ формас.

Ыжыдлуны паныда кампаньѡыс мед вѡлї зоннас полї-тїкакѡд јїтѡма. Опї колѡ чорыда зїлны. медым воїстѡвурш-щѡї том безбожнїкјас группа да СБВ јачерка асланыс уѡѡн быдтїсны ылѡ пїѡнерјасѡс да комсомолчјасѡс. Тајѡ кампаньѡ дырїїс зев ескѡ бур лѡѡ том безбожнїкјасѡс пїѡнер отрадјасѡс предавајтавын.

Міжанлы колё дорны не сёмын релігіякөд вермасан јентөдтөм том кадрыас, щөщ і Лењінскөј боевөј отпадјас.

Сотсіалістическөј выль оласног вөсна

Міжан странаным зев өдјө быдмө да јонмө. Цятілетка помасіг кежлө лоас распланіруйтөма 108 выль кар. Карјас стрөйтөмө вөтвоза планын шуөма пуктыны 8 міллард шайт—жын дорыс унжык, мы дон сулалөны міжан өпіја став оланінным.

Тајө ыжыд ужас странаным кутчөіс-нүн.

Міжан мор — стрөйтны сотсіалізм. Сің-кө міжанлы колө стрөйтчыны выль погөн. сотсіалістическөј погөн: мед вөліны гөрд пелөсјас, челаф садјас, јасөіјас, прөдуктөвөј магазін-јас да с. в.

Сотсіалістическөј карјас ға керкајас

Кушөмөн-нө колө лоны сотсіалістическөј карјаслы да керкајаслы? Бөрја каднас та јылыс јона вөлі гіжөма гачетјасын да журналјасын. Тајө еорныс зев колаптор; сы вөсна колө ужалыс став војтырлы мөвныштны та јылыс. Торја-нүн ковмас мөвныштлыны быдмыс том поколеннөднымөс быдтөм јылыс.

Мы-жө колө лоны сотсіалістическөј карыс? Сүрөсөс лоө сені, медым бырө дны мешцана порса гортса „очаг“ (кукыаыскөд, несла-өбмыскөд да с. в.), на пы-дөі лөсөдавны өтүвја олан-інјас.

Лөзыс оз кутны гортаныс пуны-пөжавны, сіјө уж-сө кутасын пүөдны пусан-пөжасан фабрікајас: Затре кайтны, доөдајтны, ужнајтны јөзыс оз-жө гортаныс кутны, а өтүвјөн сојан інјасын. Выль карјасын да керкајасын бырас пывбабаөс несан неслаөан уж, лоас лөсөдөма өтүвја неслаөаннас.

Быд керкаын мед вөлі лөсөдөма клуб. појтчан вежөсјас, бөблөвека-читалыјас, ужалан вежөсјас да с. в.

Тацөм погөн јөзлөн оз кут вес мушні уна кад, торја-нын пывбабалөн, коді мынас немөвөјөа рабөтвое, лоас муж-

чіпакөд өтүвјөн тырправаа. Челаајас оз-нын кутны урбодутчыны семјаса дікарскөј воспитаннөдн, а најө чужавлулсааныс велөдчөм помавтөчыс кутасны быдтысны врач-педагогјасөн. Челаа кутасны быдмыны да воспитывајтчыны јаселјасын, челаа садјын, школиөј городокјасын.

Важсө вылмөдөм вөсна

Выл керкајас да карјас стрөйтөмкөд өтпөщ колө кутчыны вежины важ оласногсө, важ керкајасын да важ карјасын. Сөрт, дырөн бырасны поснөдік сөктјас. На пыдсө кытасны вөдму вөдтыс карјас.

Оласног вежіөн колө тышкаоны оланінјасын сөстөмлун күтөм вөсна, весавны оланінјасыс өбразјас, лампадајас, религіјакөд јітчөм мүкөд нөлөс клам. Такөд өтпөщ мјан оласногыс колө вөтлыны вина јуөм, религіознөј өбразјас, тышкаөмјас да јортчөмјас. Колө бырөдны челааөс нөјтөм.

Воінствујущөј безбожнікјаслөн мојас

Выл, сотсіалістическөј оласног течөм — общественнөј-сөветскөј да партіјнөј став организатсіјаслөн мог. Тајө организатсіјаскөд өтүв выл оласног вөсна колө вермасны і Воінствујущөј Безбожнікјас Сојузлы, көді ез-нын еща тод вөч та куза. Безбожнікјас асланыс уаңпаныс пыр на ердө петкөдлісны религіја нөгса шогмытөм оласногсө. Најө нуөдөны чорыд тыш религіознөј обрадјаслы воча, челааөс шогмытөма быдтөмлы вөча.

Өпја кад щөктө јешпө-на јспжыка чорчөдны тыш религіја нөгса важ оласногкөд. Колө зікөз гуавны кода пражыкјассө, колө јешпө-на чорыджыка кучкыны религіознөј оласног куза. Колө есөжыка чуксавны ужалыс вөјтырөс религіјакөд да религіознөј организатсіјаскөд зікөз өрөдчөм могыс. нөпјас да сектантјас быдпогыс торкалөны мјанлы выл өлөм течны, најө вермасөны кыптыс сотсіалізмкөд.

Сомын-өд религіја нөгса важ оласногкөд куш тышкаөмыд абу-на ставыс. Важ оласног пыдсөгыс колө течны вылөс, сотсіалістическөј оласног. Та куза ужалыс уна вөјтырлөн төдчө вылторөыс полөм. Безбожнікјаслөн мог — бырөдны тапчөм полөмјассө. Асланыс прімернаныс налы колө петкөдліны ужалыс немьд вөјтырлы выл тусө.

Сотсіалістическөј выл карјас да керкајас стрөйтөм куза безбожнікјаслы щөщ колө чорыда остаыны. (ВВ став јаче) —

кајаслы пыр-жө колö куттёны тајö сорнјассö јоз пöвсö пет-
кöдны да кыпöдавны сорнјас öтүвја сојаннјас, пеласаннјас,
гöрд пелöсјас да с. в. лöсöдöм куға. Торја-нын колö сорн-
ны колхозјасын сама уж пуктöм јылые, детскöј садјас, јасн-
јас, шкoлајас, библiотека-читалнајас, öтүвја сојаннјас да с. в.
лöсöдöм јылые.

Важ оласпогсö вылөн вежтöг мi огö вермö чикöз бырöд-
ны релiгiјалые вујјассö.

Мыј вöчны том безбожнiкјаслы

Медвоз оз ков вунöдны, мыј парејя-
лөн да сöвет властлөн оспöвнöј лозунгыс—
бырöдны кулакöс, кызi классöс. Тајö могыс
абу кокны. Безбожнiкјаслы колö мöвпышт
ны кулаклые вынсö пöдмöдöм јылые.
медым сiјö колтчiс öтнaс, медым некöд ез
отсав сылы. Кулак мыжсö попјас, сектaнт-
јас былö; кулаклы мукöд дырјi сурö слöј
кыскыны ас бöрсамс ужалысө массаöс,—öд
јöзыд мiјан јона-на пемыдöс, релiгiја јадыс
ныдöз јижöма. Тасаъ петö мoг—петкöдны
релiгiјаöс кызi воропöс, кoдөн кулакјас вер-
масöны сöветскöј выл öикткöд.

Том безбожнiкјаслы колö кореавны
фактјас, кызi сектaнтјас да церкcвнiкјас
нуöдöны контрреволюцiоннöј ужнысö. Факт-
јассö колö корены меставывса олöм пöвсыс
мукöдлаыс, газетјаеыс, торја-нын „Безбож-
газетыс. Ыжыдлуны палыда кампaныö
пöдiгөн колö лeзны 2-3 мeтeнöдiнöдан газет.
Сетчöјасö i гiзавны тащöм фактјассö.

Олöмыс неткöдлö, мыј кулакјас кол-
хоз течан ужнымöс унжыкысö орöдöны
нылбабајассö шыгöдöмөн, кoдјас мужiкјас
өертi јонжыка јенлы ескöны. Том безбожнiкјаслы былдунја
ужаныс колö нуöдны мамјас да чoјјас пöвсаныс разјаснiтел-
нöј уж,—тöдмöдны најöс попјасөн да сектaнтјасөн нуöдан
вредiтелскöј ужкöд. Том безбожнiкјаслы јона колö зiлны горт-
санысö сорнiтöдны јенлы ескöмыс ордiчöм куға.

Тајö кадпaс колö кыпöдны сорнјас вичкoјас да јурöитан
керкајас өнталöм јылыс. Сетчöјасö лöсöдавны клубјас, лыд-
чысан керкајас, öтүвја сојаннјас да с. и.

Медым отсавны өктлэ ёђђожык пуксыны уклад вөв вы-
лө, колө котыртавы утёльсырjö чукөртан артельяс (дөра-рот,
лыяс, кабала, пробкаяс, көртторяс да с. в. чукөртны). Утёль-
сырjö вузалöмө бөстөм сөмсө челад вермасын пуктыны
„Безбожник“ нима тракторнө колонна лөсөдөм вылө, мукөд
мероприятёюяс вылө-да.

Тувсовја гора-кѡда локтап кампанѣ дырјі мјанлы ков-
мас вермасны вѣзму ужалан ногас бурмѡдан меропріятѣяс
куча. Том безбожнїкјаслы, шуам, колѡ возмѡсчыны кѡдыс ве-
салѡм — сортіруйтѡм да протравїтѡм куча.

Том безбожикјас дер-ѿд унаые кывлѿны мам-батаныс сещѿм сорнѿяс, быгѿѿ тракторыс — аныкпѿстлѿн ѿрудѿѿ, а гѿрыс — верѿаи — јуктаѿан матушка; кывлѿны і олѿм помеѿм јылые сорнѿяс, мы јѿсна гѿгѿрвѿтѿм крестѿана еновѿтчѿны муныѿѿ вѿѿѿтѿмые. Ташѿм мојѿдјасѿ колѿ ердѿ петкѿѿдны да вермасын, чорыда вермасын ташѿм мојѿдјасѿѿ паскѿѿдѿераскѿѿд.

Том безбожнікјаслы оз ков вунѳны, мы палые ужнысѳ кутасны артавыны сы еерті, кушѳм бур вјасны нарѳјалы да сѳвет влаетлы отсаѳѳмнаныс еіктѳс сотсіалізм подув вѳлѳ вужѳѳѳмын.

Ыжыдлун — рабјаслөн да ҫынарјаслөн празнык

1) Паска кызі јона важ олмлөн колас

„Паска“ — христіанскөј религіяш медыжыд празнык. „Паска“ празнујтөмкөд христіанајас јітөны өтї лоөмтор, кодї бытгө вөвлөма 19 нем сајын.

Христіјана чартөм сөртї кушөмкө вөса тулысып (кушөм вөб, точнөја вютавыны ыи өтї поп оз куш) мїјан олашпөан зөв ылын — Јудејын — күвөыліс да кујім лун мыстї бөр ловзїс христіјанскөј јеп — Ісус, кодөс ынтөны „христосөн“ (помазаным). Сїјө кадөағыс бытгө христіјана быд во празнујтөны тајө лоөмтөрсө.

Історіескөј наука төдмалөм сөртї збытысө тајө лоөмторјыс абу вөвлөма; ісус јылыс вїеталөмјасыс — легендајас, поњјаслөн мојдјас.

Мыј мојдөб ісус јылыс, өткод өскана, кызі, шуам, тащөм мојдјас: „јома баба“ јылыс, „дас јура гүндыр“ јылыс да с. в.

Ісус јылыс історіескөј јуөрјас һекүшөм абу көлемас. Јевангеллөлы өскыны һекызі оз поғ, сепї мојдјассө гудралөма, өмөс уна һе збыл географїја да історїја бөкөан пасјөдјас. Мї-кө өскө күтїм өскыны јевангеллөлы, вөчїм зөв ыжыд һе-жучкитор. Сїғ-кө көлө щөц өскыны јомајас, васајас, вөрсаяс јылыс мојдјассө; сїғкө мїјанлы көлө өскыны і кїтајөчјасөн, індусјасөн, алтајөчјасөн, кїргїзјасөн өскан јөнјасө. Мыла өскө һе өскыны сөщөм јөнјасө, кодјас вөліны важ јөгїгәаналөн, германөчјаслөн, рімәаналөн?

Од быд асөртїја јөзлөн өмөс асланыс религіозно-бытөвөј мојдјас. Мї-жө төдам став тащөмторјыс мојдјас, а абу збылтор.

Сїғ-кө, ставыс, мыј јевангелтөб гїжөма — поњјаслөн мојдјас?

2

Абу зік сіңі. Јевангелској событїјасы некор ез вѳны
Мыла-нѳ ескѳ јѳзыс ескѳны?

„Паска“ пражныкыс вѳлі 4-5 сурс во саын-нѳн олыс јѳ-
зѳн ныддѳ пуктысѳѳ. Тајѳ јѳзыс му ужавлісны. Тулыс воѳмыс
налы вѳлі зев буртор — ѳд сѳкі најѳ шыглуныс мынтѳдчы-
влісны, сіјѳ кадѳ палѳн заводѳтчывлісны гѳра-кѳза ужјас. Тајѳ
тувсовја лунјасѳѳ најѳ празнујтлісны зев торжественнѳја да
посвјашцајтлісны кущѳмкѳ ѳтѳ јѳнлы.

Древнѳј Јегѳнтын тащѳм тувсовја јѳннас вѳлі Оѳіріс. Кы-
зѳнѳ јегѳнтапа тајѳ јѳнсѳ изобразѳтлісны? Сіјѳ важеа кадѳаныс
колісны изображеннѳјас, коѳјас вылын тѳдчѳ кујлыс кулѳм
Оѳіріс, а сы ныщкыс быдмѳны шѳбдѳ шѳнјас. Мы-нѳ петкѳд-
лѳ тајѳ сѳрнасы? Тајѳ петкѳдлѳ, мыј Оѳіріс вѳлі быдтас дѳ-
ѳѳрѳтан јѳнмѳн, нѳн јѳнмѳн. Крѳстанѳн кѳзѳ кѳјдыс — ѳѳѳ
мѳѳ; кѳјдысјас чѳжѳны, шѳнјасѳ быдмѳны. Кызѳ-нѳ тајѳ лѳѳ?
Крѳстанѳн оз гѳгѳрво; сіјѳ чѳјтѳ, мыј тајѳ нѳн јѳн кувсѳвліс,
сѳѳѳа бѳр ловѳіс. Шѳнјас чѳрлаѳн вундысѳѳны, мучѳтчѳпа
сѳртѳн кулѳны, медым аслас јѳјнас мѳздыны јѳзѳс шыглуныс.

Важ Грѳтсѳјаын вѳлі тащѳм-жѳ кулыс да ловѳыс јѳн јы-
лыс мојд — ѳѳѳіс јылыс.

Со, јѳшѳѳ ѳтѳ мојд кулыс да ловѳыс фѳінікіјскѳј јѳн Аѳѳ-
ніс јылыс. Тајѳ јѳн пражнык вѳзын јѳзыс сѳзім лун чѳж кѳс-
лун кутіс. Верујушѳѳјјас наставлісны сѳѳов паскѳмјас, јѳрѳі-
нысѳ нѳщкывлісны, вѳсѳг аслыныс рѳнајас вѳчавлісны.
Кѳркајасын чужтывлісны шѳбдѳ, кѳјдысјас Храмјасын жрѳтсѳјас
(сѳјашѳѳѳныкјас) вѳчавлісны представлѳннѳјас Аѳѳніс кулѳм
да ѳѳѳм јылыс. Вежѳн помаѳгѳн плашѳѳѳтѳсѳѳ новлѳдлісны
ывлавывтѳ. кызѳ поконѳкѳс, сѳѳѳа пыртлісны храмѳвѳј пѳш-
щѳраѳ — тазі ѳѳблїсны јѳнмѳс.

Мѳѳ лунѳ плашѳѳѳтѳсѳѳ петкѳдлісны пѳшщѳраѳыс,
храмјасын сѳылісны гажа сѳылапкыѳјас, верујушѳѳјјас мѳѳѳ-
мѳѳныскѳѳ чѳломасавлісны, гѳѳѳтѳісны, гѳжѳѳдчїсны: „Аѳѳніс-
нѳ ловѳіс“.

Ставыс тајѳ вѳвліс 4 сурс во саын. Оѳірісѳд-ї, ѳѳѳні-
сѳд-ї, Аѳѳнісѳд-ї — ставныс најѳ вѳліны „спѳѳѳѳѳѳјасѳѳ“, сѳ-
мын Оѳіріс „спѳсѳјтліс“ јегѳнтапѳѳ, ѳѳѳніс — Грѳтсѳјаын
олыѳјасѳѳ, Аѳѳніс — фѳінікіјанаѳѳ.

Кор-жѳ тајѳ јѳзыс ѳтувчїсны јѳѳѳнѳј рїмскѳј імперїѳѳ,
уна пѳлѳѳ „спѳѳѳѳѳѳѳ“ сѳкѳмныс щѳѳ дѳрѳн ѳтувтїс. „Спѳ-
ѳѳѳѳѳѳѳ“ лѳіс ісус јѳн дрѳвнѳј јѳнјас јылыс представлѳн-
нѳјасыс вујїсны да гудѳрѳісны хрїсѳїјанскѳј рѳлїгїѳѳѳ.

2 Сöкыд рабство вайöдiс „христос“ јенлы ескöмö

2000 во сажын артмiс Римскöј имперiја. Римланајас пöкö-
ритiсны Јерiнетöс, Гретијаöс, Финкијаöс да с. в. Тајö став јöз-
ыслы овесывлiс вивтi сöкыда—римса озыр јöз нарiтлiсны на-
јöс. Римса помещиикјас да капиталистјас тајö странајасса јöз-
сö боетлiсны рабствоö да вiзлiсны скöтöс моз-жö: ез жалiт-
лыны, ез тöжбылыны на вöсна.

Рабјасыд унаме кыпöдчывлiсны господажаслы наныд,
сöмын најöсöсö римса аристократјас-помещиикјас кокыia бöр
веплiсны. Рабјас воштiсны нафеја му вылын палы бур олом
лоом былö. На пöвсын чужiс мöви, мы коркö доктас „мездыс“
(спасiтeл). Тајö мöвныс наскалис щöц i гöла олыејас пöвсын.
• крестана пöвсын.

Сöмын „спасiтeл“ ез лок. Сы вöсна дырöн петiс мöд
мöви: „спасiтeльс“—пö волiс-иц, асмы велöдöмсö проповедуйт-
лiс, чудесајас вöчавлiс, сöмын озырјас кутiсны сiјöс да крест
вылö рöснiајтiсны. Сесөа сiјö бöр ловзiс да јенежлан ка-
чöдчiс. Сöмын сiјö коркö бара летчас му былö да сeкi—сeкi
чiкын мездас јöзсö.

А сiјö доктöз терпiтö, чöва терпiтöј став сöкылунсö,
кычi „спасiтeл“ терпiтлiс. Лöсöдчöј „му вежандыр“ кeжлö,
кодi лoас регыд мыгi.

Тајö был јенсö шуiсны Исусöн (јеврејјас погöн—„јен
отсöг“), сесөа сöдiсны јешцö „Христос“ (гретијаын олыејас
по—„пoмазанiк“). Тајö јенжылыс лöсöдалiсны уна мöдјас.

Тацi артмiс был религија—христiанскöј. Христiанскöј ре-
лигија вöли зев выгöднö ыжыдалыс классјаслы Римса имперiја
кöтыртлiс уна пöлöс өөрнiја јöзсö; најöс колö вöли кутны öтi
власт улын Једiнöј јенмыс ташöм јöзсö i öтувтлiс. Сесөа јен-
мыс вöли велöдö: „рабјас, кызöј господанытö“. Господаныд-
лы тајö i колö. Христос велöдöм сөртi. кучкасны кö тенö
шујга чужöмбанад, вeскыдгö лöсöд“. Тајö бара-жö зев сöлöм
выланыс палы вöд.

„Христос“ велöдлiс му вылын олiгöн терпiтны. тер-
пiтны i терпiтны. Мeдыр рабјас да крестана терпiтöны,
а помещиикјас да мукöд пöлöс господажас најö уж помыс
щöгöдчасны. (iјöн-öд христiанскöј религијатö сарскöј власт
да помещиикјас—рабовластелечјас чорыда i пыртлiсны ужа-
лыс јöз пöвсö, кутiчөлiсны сы бердö.

Был религија колыс важ празныкјассö. сöмын јiтiс најö-
јасöс аслас јенкöд да евјатöјјаскöд. Сiз-жö колысны i древ-
нöј „паскaбe“ кодi лoи „воскресенiö христовои“

Ѓикарјаслѳн важ празныкныс таѳі лоіс рабјас празныкѳн, кодјас воштисны надејанысѳ ас јѳнлун выланыс да кутисны відчыены „спасітельсѳ“, коді, ѳерт, некѳр оз лок, абу-да.

3. Кодлы колѳ паска

Паска—Ѓикарјаслѳн да рабјаслѳн празнык. Кодјас-нѳ ѳні сіјѳс празнуѳтѳны? Кодлы колѳ тајѳ празныкыс? Паска колѳ сылы, коді зілѳ ужалыс јѳзыс вѳчны рабјасѳс—неграмотнѳі, вынтѳм Ѓикарјасѳс.

Коді ѳні медјѳна ескѳ јѳнты—ѳткѳн ужалыс крѳстѳнѳн, нѳбѳ гырыс предпріјатѳѳ вылын ужалыс робѳчѳјјас? ѳерт, крѳстѳнѳн. Мыј вѳсна-нѳ? Крѳстѳнѳн ужалѳ ѳткѳн, гѳрліс шогмытѳм гѳрјѳн, сіјѳ вѳлі ывлавыв вынјас возын раб, сіјѳ ез гѳгѳрволы,—мыј вѳсна сылѳн олѳмыс сѳцѳм ѳѳкыд, ез кужлы выл бур олѳмсѳ течны. Крѳстѳнѳн вѳлі рабѳн помѳщік да кулак кінѳд улын. Сіјѳн чѳрыда і ескывліс јѳнты.

ѳн гѳла да шѳркѳда олыс крѳстѳна кѳтыртчалѳны коллѳктивјасѳ, вѳтлѳны кулакјасѳс ас берѳѳыныс, асѳыныс ужнысѳ кокнѳѳѳны машінајасѳн да агропомјасѳн. Сіјѳн і колхозныкјас енталѳны вѳчкојас, ѳрѳдѳѳны попјасыс, петкѳдалѳны керкајасыс ѳбразјас да с. в. Пѳјѳ вужѳны выл олѳннѳѳ.

ѳерт, емѳѳ-на уна сѳцѳм крѳстѳна—да робѳчѳјјас. кодјас век на ескѳны јѳнты. Кулакјаслы да пѳпманјаслы тајѳ-і кывыв. Тајјасѳѳ ѳні зѳекѳѳіс, рѳгыд пѳлы зѳкѳз ковмас дурдыны мукѳѳѳс парѳітѳмыс. Сіктын і карын пѳјѳ венѳ сѳтсіѳлзм. Наступѳнтыс сѳтсіѳлзмлы пѳјѳ чѳрыда возсѳѳны: міјѳнлыс ѳбщѳственныкјасѳс вѳјѳлѳны, вѳѳѳны ѳѳвет влаѳтлы пѳныда заговѳрјас. сѳѳѳны колхозјас, шѳколајас, лыѳѳысѳн керкајас. зајѳмјаслы пѳныда агітѳтсіја пуѳѳѳны да с. в. ѳѳмын вынныс абу пѳладѳрын: сѳѳет влаѳтлѳн сур чѳрыда мыжѳѳ таѳѳм торјасыс.

Кулакјас да пѳпманјас јѳвѳ оз лыѳтны возсѳсны сѳѳет влаѳткѳѳ. Пѳјѳ рѳлїгіја сѳјѳ зѳѳѳѳѳмѳн пуѳѳѳны асѳыныс неж ужнысѳ.

Кулакјас да пѳпманјас быднѳгыс зілѳны вынѳѳѳны уыс рѳлїгіјѳѳѳ. ѳѳ рѳлїгіјѳыс век ѳтсѳѳіс капіталіѳтјаслы да помѳщікјаслы парѳітѳны робѳчѳјјасѳс да ужалыс крѳстѳнаѳѳ.

Мыжыдлун кѳжлѳ попјас лѳѳѳѳѳны тѳлыс мѳѳ вѳјѳѳр: куза кутѳны кослун, порѳныка ѳѳнгѳѳны жынѳѳѳнѳн, служѳјас ылѳѳны. Нѳламын ѳкмыс лун попјас таѳі вѳѳѳны верујущѳјјасѳѳ. Медѳѳрја лунјасѳс.—„страстнѳј вѳжѳнѳ“ верујущѳјјаслѳн пѳпѳражѳнѳыс вѳвѳтѳнѳн вылѳ кѳјѳ: сѳужѳјас ры-

тыбыдјасѡн, војбыдиасѡн. Вічко шѡрѡ петкѡдѡны крест. сесѡа
плашчанітса“. Вічкѡ гѡгѡр кыщлалѡмѡн нораѣка ыылѡны,
ѡејанѡјас војбыдјасѡн лыдѡѡны да с.в.

друг сесѡа јурѡстаспы жыѡнанјас, гажа ыылѡмјас, ѡз-
јаспы уна бјјас—гѡгѡр олѡмыс вежѡ. Ѣні поѡѡ мыдсавтѡѡ
војны, јуны, гажѡдчыны.

Заграѡчыѡн таѡѡм поѡѡн-жѡ јѡтѡдѡѡны верујушѡѡјас-
ѡс. Полшаѡн да мукѡѡ странајасын страстнѡј вежѡны стар-
шѡј поѡјас—јеніскоѡјас—12 корыелыѡ мыѡкѡны кокныѡ (сы
воѡын корыѡјасѡѡ вапшаѡн карбѡловѡј мајтѡгѡн мыѡкѡны). Іс-
нанѡјаѡн тајѡтор-жѡ вѡчѡны корѡѡ да корѡлева. Вѡчалѡны
чѡлаѡ шѡствіѡјас, воѡын пуѡны ѡѡѡм Маріјалыѡ ѡбраз (кыѡ
налы лоіѡ ѡѡѡм Маріјалыѡ, ѡѡ Хріѡтѡсѡѡ „чуѡжтѡс“ ѡѡмын ѡѡі
Маріја). Іерусалѡмын патріарх кыѡн „асныѡ“ ѡѡѡѡны ѡіѡјас,
верујушѡѡјаслы вѡсталѡны, мы бѡыс јѡеѡежаѡн летѡіѡс. Аме-
рікаѡн вічкѡјасын ыѡыдлѡнѡ вѡчалѡны релігіѡзнѡј спектак-
јас, кіѡојас. Заграѡчѡнѡј „ѡпытјасѡѡ“ міјан сѡктантјас да цер-
ковѡнікр: с вуѡѡѡѡны татѡѡ.

Ставыѡ тајѡ ѡтарѡ ѡіѡм: верујушѡѡјас пѡвсыѡ ѡујны
абутѡм јѡн јылыѡ мѡвн.

Вочакыв. Мукöд ыжыдлуя воjö овлö i сепöм поводда, мы
лымjөн тыртö да төвныр пукылтö. Воjасыс, збыл, овлö-
ны пемыдöс. Таjö артмö сы вöсна, мыj христiанскöj пас
камыс празнуjтчö выл тöлыс петан лунjасö. Секjасö тö-
лымыс jенежас оз овлы, лбö петавлас-кö сöмын асja-
дорö.

Јуасөм. Овлis-ö коркö Христос?

Вочакыв. Исус Христос нима мортис некор ез овлы; сы
jылыс ез гижлыны сijö кадö олыс учонöjјас да поетјас.
Јевангелльöјассö, көнi гижöма Христос олөм jылыс, лөбö-
дöмаде во во бöрын-нын; севса сепјасын тырыс öшiбka-
јас—исторija боксаы даj географija боксаы. Став jеван-
гелльöсö-кö öткодавны, einмад шыбитчö вiеталöманыс
торјалöмјас öтi—öтiног гижö, мөд—мөдног... Кушöмөс-пö
наjö сьашицениjö ыгајас, быд воковын-кö ылöдчöны?

Јуасан. Мыj вöсна некöны оз вермавы jenлы ескöмкөд,
а сöмын СССР-ын?

Вочакыв — СССР-ын ужалысјаслөн власт, кодi вермасö
быд пöлөс нартiтöмкөд. Мукöд странајасын властсö ку-
тöны капиталистјас да помещицјас. Палы jenлы ескö-
мыс колö, медым сы пыр кокыджыка вермiсны боетны
кiпöдуланыс ужалыс jöзöс.

Јуасан. СССР-ын увтыртöны-ö jenлы ескöмсö?

Вочакыв. Веруjтöмыс мiјан некöдöс мырдөн оз дүрөдны,
турмајасö оз пукөбдны даj оз казнiтны. Овлö сiгi, мыj
попöс лбö сектантöс судiтöны, мыждöны, веег лыjылы-
лöны; сöмын оз вера вöсна, а контрреволютсионнöj уj-
ныс вöсна. Антiрелигiознöj пропаганда абу вераöс ув-
тыртöм.

Јуасан. Сöмын-ö христiанскöj религija вылө воöны?

Вочакыв. Ташöм-жö јуасан сөтöпы веруjтыс јеврејјас, ма-
гометапа да с. в. Мi вермасам быд пöлөс религiјакөд, сы
вöсна, мыj наjö торкалöны сөтсиализм стрöитан ужнымöс.
Мöскуаын-кö einтысалöны вiчкојас, Минскын—синагогјас
einтысалöны, а Казанын—мечетјас.

Том безбожнiкјаслөн прöст кад коллалөм

Öнöз-на школа ез велау jiтны челадыс прöст кад
кольöмнысö jenлы ескöмлы папыда пропагандакөд. Шуам,
доклад лбö, „гажа“ рыт помын вöчавлöны ворсөмјас, jöктөм-
јас да с. в., ташöм погөн кад кольöмыс пöлитикамыс бокö
вешjö. Таjö зев омөлтор.

Тані мі вайёдам некимын формаа ворсёмјас. Тајё ворсёмјассё колё бура вёчавны, вoзъыв лёсёдчёмёш. Лентёдтём затејнікјаслөн мог—велёдны челафјассё выл нёг ворсны. Тащём нога ворсёмјассё колё аслыныд лёбёдны.

Лентёдтём затејнікјас-кё унабнёс, галы колё јукёшы бригадајас вылё; быд бригада асыс ворсёмсё пуёдё аслас пелёсып. Тацнас унжык челафёс почас ворснысё кыскыны.

Антракسیونјас

Кујім пёвса вёснi пёв вылын (фанера вылып) рісујтёј—отарас попёс, мёдарас кулакёс, отарас раввіпёс, мёдарас пенманёс, отарас сектантёс, мёдарас белогвардејечёс.

Пёв костассё (ребра фанеры) тувјасёбны кёрттувјас; пёв паста-суфта сертi вёчны жожын сулалан рамка, код пыщкын i кутас бергавны пёвјыс кёрттувјас јылас. Мачёш-кё шыбытам попё, пёвјыс бергёдчас (вокруг оси) да пош пыщкi петкофчас кулак-ып.

Тајё ворсёмын поё вёчавны отка челаф да группјас кост ордјысёмјас.

„Вескыда ёшпё“. Фанерајас вылып рісујтёј пошјасёс, раввіпјасёс, муллајасёс да с. в. Ёшманыс рісујтёј выч бутулкајас, молитвенныкјас, образјас, чіпан колькјас, паскајас да с. в.

Вёчёј лыа тыра мачјас.

Ворсысёјас лылёны тащём мачјаснас пошјаслы ёшманыс, медым ескё бергёдны најёс.

Тајё ворсёмыс вoзъа кофыс-жё, сёмын пёвјыс бергалё оз горізонталёд, а вертікалёд.

„Кружытвiгёс“. Фанераыс вундалёјіуна пёлёс классёвёј врагаслыс фігурајас—да мичжыка красітёј. Фігурајас бердё кресталёј крукјас. Тајё крукјас вылас кутасыны нысавны кольчајас, медым ескё фігурајасё поіс жожеыд лептыны (черіёс моз шатыштны). Фігурајасёс вoчсi сiзi медым поіс жоже сывтёдны (поё жожеас рісујтавыны школајас, колхозјас, тракторјас, клубјас, да с. в., сёсга чна пыщкё сывтёдавыны фігурајасёс). Вёчалёј шатіпјас, пугырјас пыщкi савіталёј кольчајас, сёсга i вуграсёј оті віч савітан. Медбура „вуграсылы“ вoо преміја, кодi пуктысё быд фігура мышкё (камнет, карандаш да мукёдтор).

Карнавала ШЕСТВИЕ

Ыжылдуулы паныда кампаннё дырјі вочны бур карнавала шествіјё „важ оласпогёс гуалам“

Тајё шествіјёсё пожд, тајі вочны: 4 6-8 морт медвозын нуоны горт. Горт вылын гіжод: важ оласпог. Гортислбн вевтыс воеса. Горт-ын вина бутылкајас, паскајас, образјас да с. в. Гортё колъёдбны сещом јёз, кодјаслы важ оласпогыс дона: попјас, раввинјас, сектантјас, муллајас, мапакјас, кулакјас, неманјас, капиталіст странајасыс представи телјас, белогвардејечјас да с. в. Классёвёј врагјас оз чёвовны: сылбны пора сыланкывјас, кёпјасбн ералбны, агітірујтёны — петкёд лёпы асыныс классёвёј сущностё.

Мукёд челаф нуоны мајорјас јылё тувјалом фігурајас — кулакјас, неманјас, попјас да с. в.

Мёд группа мед нуё трактор да колъектївізатејја куза лозунгјас.

Бур ескё тајё шествіјёсё јітны образјас да релігіја обрадјас вочан мукёд пёлбё кёлуј площиаф вылын сотём. Образјасё чукёртавны колхоуыкјас керкајасыс да ётка олыс јептотём краётанајаслыс.

Інтсеңіровкајас

Прімер пыдді вайодам өті інтсеңіровка — пантоніма. Луд
вылып ворсёны челаф. Быд боксаң кыёдчёмён локталёны
попјас, раввіјас, муллајас, сектантјас. Најө вуграсёны,— кам-
пет вылө мөвпалёны челафөс кыны. Кушөм фетіна кутчіас
кампетө, сіјө шедө да нуёны садөкө (быд кык поп вылө — өті
садөк). Уна пөлөс попјас өтувтёны. Сіз шуам, поп да рав-
він — налөн аслапыс садөк, мулла да сектант — налөн бара-
жө аслапыс садөк да с. в. Кор вуграсөјас кыјасны бура уна
фетіпабе, најө садөкјасас бөстөёны велөёны челафөс: попјас
щөктёны челафөс копраёны, јурбітны, бергавны да с. в. Оз-
кө челафөс кывзыны, попјас кучкалёны (фөрт, оз зөв јона)
крестняныс да јевангелёёнаныс.

Челаф заводіталёны пышјавны; мукөдыс вермёны пыш-
јынысө, а кодеурөјас оз. Пышјөјас муёны том безбожык-
јас дорө да щөктёны мездыны колтчөм челафөс. Безбожыкјас
сорнітёны, сөсө петкөдлөны мімікаён да двіженнёјасөп, мыј
адзісны мездан туй. 5-6 морт пышјывлөны кодарөкө да вайө-
ны челаф брігадөс. Налөн ем гіжөд — „безбожыкјас“. Стројөн,
мічаа безбожыкјас муёны садөкјас дорө.

Попјас повчөны-код, оз сібөдны безбожыкјасөс садөкјас
бердө. Сөмын најөс венёны: безбожыкјас пырөны садөкө, ор-
ганізујтёны хоровод, сөсө сөрөа-бөрөа петёны. Садөкјасө
колтчөны попјас, раввіјас, сектантјас да мукөд,— шөгөёны.
Челаф чукөртчөны өтөлаө да панёны кушөмкө ворсөм. Вор-
сганыс шуалёны јенлы ескөмлы паныда лозунјас (шуам, ре-
лигия — јад, берет ребят; мі јенмыс огө-ныи нолө — камгам до-
рам вылө олом).

Бур ескө рунорө віставлыны, мыј вөчөны ворсөјас.
Музыкаён-кө (гудөк, балалајка, шумөвөј оркестр) сопровож-
дајтчө ворсөмыс, фөрт, гажажыка да буржыка артмас.

Јенлы ескөмлы паныда серпасјас да лозунјас

Челаф зөв рафөјтёны мічаторјас, шуам, міча серпасјас,
плакатјас, лозунјас да с. в. Сөсө најө аёныс јона рафөјтө-
ны рісујтчымытө.

Челаф пөвсын ужалігөн тајө тор оз ков вунөёны. Ыжыд-
лунлы паныда кампаныө кежлө лөсөдчгөн став челафөс ко-
ло кыскыны тајө ұжас. Шуам, ковмас ошлыны јенлы ескөм-
лы паныда лозунјас да плакатјас школаө, лыфөдысан керкаө,

хыла ылы, крестана керкајасо (бат-мам opdö). Велодыштны
ко челадоо тајо ужоо вочны да сепны-ко матерјал, кабала,
краскајас најо, зев зылырые ас выннаныс гіжаласны уна
колан плакат-лозунгјас.

Лозунгјасо почо корсны газетјасыс, журналјасыс да с. в.
Почо-і ас вынон најос адыны. Јенлы ескөмлы паныда пла-
кат—лозунгјасо колө жітны візму бурмөдөмкөд, вөрлежөмкөд,
школајас политехнычирутөмкөд, коллективізатсіјакөд да с. в.
Бур вочны тацөмтор: артыштны, унао өктсаыс віжөны өөм
вічко празнікјас коллалөм ылы, поп-дакөс віжөм ылы, свад-
бүітчігөп да с. в., сесеа віставны—кымын візму ужалан ма-
шина да трактор почөс ескө сүжөдны тајо өөм ылас.

ВЕЛОДЧӨЈ ГІЖНЫ ПЛАКАТ—ЛОЗУНГЈАС

Татчө вайөдам ыкымын плакат—лозунг.

1. „Ыжыдлунса вуграсысјас“—кулак, поп, сектант ву-
тыршатөс; сам пыд-ді вугырјас јыланыс курөг колкјас,
маскајас, кулчјас.

2. „Ыжыдлунса колк“—Піонер нуө зев ыжыд курөг
колк. Сы-вылын гіжөд: „ме ічөт вок комсомоллөн—отсага
гечны ылы олөм“. Поп тeryба пышјө.

3. „Омөлык быдтысјас“. Тап колө
неткөдлыны јенлы ескыс мамөс, көді
мырдөн ыстө челадоо вічкоө, лібө мыр-
дөм шөктө јурбітны образјас ылы.

Герпасјас кыңзі колө гіжавны
лозунгјас:

Коджас интересын?

№ 1

Тијан воцын — религіозној секталоп собранныё. Сектант-јас кывзёны проповед.

Ежсаныс бытёо гёгёор бур, сёмын збылысёо контрреволут-
сіја чёбсасё. Тажё сернас вывёс корёој сіјёс, кодлы бур
вајём вёсна религіја сажё чёбсасёомёи сектантјас пудёоны ас-
сыныс контрреволутсіја ужнысё?

Кыјыс

№ II

Лептёдтёмлун воше-воё јонжыка паскалё. Поп-даклёи
доконныс чёнё, сы вёсна пажё быднотыс злёны кырыштны ас-
ланыс тывёо гёгөрвотомжык середнякёс да беднякёс. Сёмын
середнякыд да беднякыд оз-нын важ моз муны поппас бёр-
са, пажё муноны парт јачејка да селсовет бореа.

Дерт, попјас оз сѡмын асланыс кынѡм вѡсна тѡждыены,
 Медвасѡ попјас отсасѡны налы, кодјаслы колѡ, медым гѡла да
 шѡрѡда олыс крестанамыд ветлісны на повод вылын.

Тајѡ сернас вылыс корѡј сїѡс, кодлы мустѡм Сѡвет
 власт да кодї важысак-нын партїтліс гѡла да шѡрѡда олыс
 крестанамыс.

Кодлы кївыс у жѡлѡ?

ЛѢШ

Ноп кевмѡ јенлы. Сѡмын буржыка віѡдлѡ, збыт-ѡ сїзі?
 Мі вісталам—танї поп „ужалѡ“ кулаклы кївыс. Кулаклы зев
 сѡлѡм вылас воѡ попѡдн сїлѡмыс, ѡд сїѡ велѡдѡ ужалыс
 крестанамыс—бур олѡмсѡ-пѡ епѡ колхозамыс корѡ, а јен
 вылѡ наѡсѡја кутѡтѡмѡн.

Г'өг'өрб'ок попс'ө берг'өдл'ө да ад'з'д', кодлы к'ивыв с'і'д'ө у'жал'ө-

Kodi predajmlic

№ 1V

Т'а'д'ө д'ш'өд'омны револ'утс'іонер'јас'с'. Сар власт ы'ыр'јі та'д'с'ө д'ш'л'існы во'д'м'өст'чыс' роб'оч'ө'ј'јас'с'.

В'өб'ж'ык лы'д'ды'ы'ы'е шу'ас, револ'утс'іонер'јас'с'ө-п'ө сарл'өн ох'рана кут'ма. Збы'лы'ес'с' аб'у с'і'з. Ферт, сар ох'ранка „у'ж'ав-л'іс“ зев е'у'са, с'өмы'д-д'өд' пол'ітс'е'ј'ск'ө'ј'јас, жандарм'јас да ш'і'он-јас кы'ң'зі в'өлі'ны мук'өд бур слуга'јас.

Тајо верпас вылыс кореј сјѳс, кодї щѳц отсаслїс сар-
скѳј охранкалы да јекыд бандајаслы пѳдтыны робѳчѳјјаслы
револутсїја дѳр кыпѳдчѳм.

Кодї тајї лѳсѳдчѳ сѳветѳ бѳрмысѳмјас кезлѳ

№ V

Сѳветѳ бѳрмысѳн кампанїѳ еїктып кыпѳдѳ актївноост оз
сѳмын беднякјаслыс да середнякјаслыс, щѳцї кулакјаслыс.
Кулак зев лѳсѳда гѳгѳрѳѳ—сѳветѳ-кѳ вескаласны гѳлјас,
сылы ковмас мынтыны государстволы тыр палог дај ѳзакон-
нѳј лгѳтајас оз сеты.

Верујушчѡ́йяс сѣрпас вылын 12 морт. Полтѡ корелѡ
13-д мортѡс, кодѣ таш-жѡ, сѡмын оз ескы понлы.

VII

Унаён-на ескёны јенлы. Ыжыднн чёж јенлы ескыёјас
өлёны сёмын наң да ва вылын. ыжыдлун кезлё заптёны јай,
выј да с. в.

С.о. робочёј заптыёма внаён, паскаён, поре јажём да
с. в., сёсса і мёвпалё: мыј вылё тајё колё? Ыжыдннчёж пчыг-
ныё-пёт оліс, а ыжыдлун воас да мыжавтёз сојас-јуас. Сы
бёрын бара кутас пчыг-ныё-пёт овны. Лыд-дысые, отсав тајё
мортлы петны лабёринтеыс.

ХІІІ

Тані еерпасалёма робочёй класслөң 9 враг: поп, сектант, ксендз, манах, раввин да мүкөд. Пайё быднотыс злөны кутны ужалыс војтырөс вічко берданыс.

Черкнітам оласногыным тајо „еватөј братөбө“ — даг нанҥ војыеласөс. Черкнітны сізі колө, медем вічыс орјавтөм вөлі, медем вөлі ез унжык 3 пелөсыс да медем ескө муис быд поп ныр ныр.

Кызі колө черкнітны?

Кни́и благословля́йтѡ?

№ IX

„Жена да боится своего мужа“ — таѣ велѡдѡны попјас јенлы ескыјасѡс. Цывбабаѡс мужикѡн увгыртѡм, кѡзѡвтѡм да нѡјтѡм вѣчко векна благословляјтѣс.

Тајѡ сернас вылые корѡј сјјѡс, коді збымысѡ некѡр
ез вѡвты да коді нѣмѡн попјас да сектантјас ылѡдѡны јѡзсѡ,
благословляјтѡны важ оласногсѡ.

Буржыка корѡј. Тајѡ мѣфическѡј чужѡмыс абу нѡл мѡрт
лыдын.

ас
м

Страшнѳі јокмыль.

№ X

Ті адзаныд, јокмыльс лічкѳма куім попѳс. Веєіг кыз
рушка кулак оз вермы најѳс мездыны-

Абу ѿіѳѳ, мыј попјас, муллајас, раѳвінјас да сектантјас
еєщѳм јона возсєѳны тајѳ јокмыльс сєјєлѳмторлы,— ѳѳ єіјѳ
пазѳѳѳ јєн порє оласнѳгєѳ. паѳмѳѳѳ јєнлы еєкѳм.

Бєтєлѳј, мыј пазѳѳѳ єіктып јєн порє оласнѳгєѳ да мыј
ѳѳѳѳѳ колхѳзјас тєчѳм?

Kodi nazōdie proizvodstvo.

№ XI

Тажо герпас вылыа корей сїѳс, kodi jep ным сажо зб-
сасѳмѳн назѳдїс тажѳ заводсѳ?

Ленѳжса вынїас аа воїна.

№ XII

Быд воїнаѳс на капїталїзмыд шуліс сѳватѳѳѳн. 1914-ѳѳ
воса їмперїалїстїческѳѳ воїна дырїї усїны уна мїльѳон морт,
вїѳѳма уна мїльард шайт, уна дѳѳѳа да сїрѳта колїны верїме-
їастѳѳг.

„Русский паломник“ їма церкѳвїѳѳѳ журнaлын вѳлї печ-
аїтѳѳѳма тацѳѳм герпас: апгелїас освїашцаїтѳѳны рѳч воїскаї-
сѳѳс тышкасны нѳмечїаскѳѳд „за веру царя и отечества“.

Тан-жѡ Миколај сарыд вірѡдѡ тыш мунѡмыс вылѡ, ызјѡ-
дѡ салдатјасѡс атакаѡ уекѡдчыны. Миколајыс оз сулав пушка
дорын ы оз щѡц атакаѡ уекѡдчы. Буржыка корѡѡ.

Кодкӧд тајӧ лӧвалӧ.

№ XIII

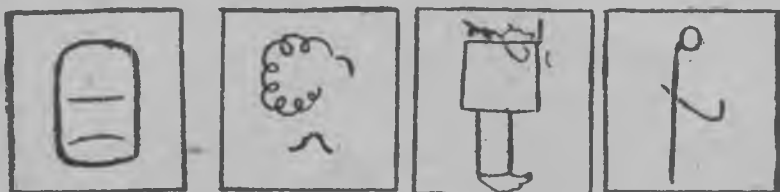
Престол вылын пукалӧ римскӧй папа. Сіјӧ Италијаса вла-
сткӧд ӧтӧв зілӧ пӧдтыны революціонізіруйтчан робочӧй клас-
сӧс. Тајӧ папаныс воґда вонас чуксавліс капіталістјасӧс уе-
кӧдчыны СССР вылӧ воґнаӧн.

Тајӧ серпас вылыс корӧй, кодкӧд римса папаныс лӧвалӧ?

№ XIV

Татчө ми вайодам религијакөд јитчөм 4 мортлыс портретјас.

Төдмалөј, кодјасөс татчө серпасалөма? Асныд та ног-жө велөдчөј серпасавны.

ЗАДАЧАЈАС ВЫЛО ОТВЕТЈАС

№1. Кодјас интересы н? — Америкаса капиталистјас интересы.

№ II. Кыјыс.—Кулаклы.

№ III Кодлы кыыс
ужалә?—Кулаклы.

№ IV. Kоди пpeдaйтaт?—Пон.

№ V. Kод
таџи лoбoдчe
eбeтo бoр
јмeбмјac
кeжлo?—Пон
џa кулaк.

№ VI. Проповедь вы-
тнн. — Робочѳ.

№ VII

№VIII.

№ IX Коди благослов-
ляјтѹ?— Ісус Хрістос.

№ X. Страшиѹ јокмыљ. —Трактор.

№ XI. Kodі па-
зōdic произ-
водство? — Гек-
тант.

№ XII. Јепежса виџас
да војна. — (Івораџн — по-
мешциклџн јурыс.

№ XIII. Котикд тајо доттот — Муссолынкотд.

№ XIV. Муссолыны, Бриан, Толстој да Чемберлен.

Некор вічкоў аг веляы,
 Вічкотогыс гажа мем.
 Кодыр быдма, лоа ыжыд,
 Комсомолё пыра ме.

Празык дыржі вічкоў -
 Журбітны ме аг-нын мун.
 Ёні велёдчыны пырі,—
 Ветла школаё быдлун

Сіктё школа жургыд вајо,
 Вічко сујё сёмын дур.
 Ёгіа лысёом, кіноё ветлём
 Челад-јаслы сётё бур.

От чыд меным мамō шуіс.
 — „Бур ныв, вічкоō те лок“,
 Вочакыв ме мамлы віці:
 — „Оз ну сетчō менам кок.

„Отеч“ Ласеј быдлун сōрō,
 Вісталō Јенежыс рај.
 Поплыс сōрōм быдōн тōдам,
 Некōн абу ад нї рај.

Он, мам, бугцылас ме вылō,
 Ме-кō вічкоад ог мун.
 Онї пырі піонєрō,
 Сенї ужала быдлун.
 рочєєртї—Спїра Прокō.

СВАТӨЈ МІКОЛАЈЛӨН ЧУДО

(інтсєніровка)

ВОРСЫГЈАС:

Педө }
Васө } піонерјас.

Машө — Затејнитса, јентөдтөм.

Поп. — чүдо петкөдлыє.

Стсєна вылө пырөны увгігтыр Педө да Васө.

Педө — Со, колөкө-і дівө тајө. Васө тєног-нө тајө прамөј поп, алы кодікө пастасөма?

Васө — Ферт-жө, кодікө пастасөма. Прамөј попыд локтас-өмөј безбожнөј рыт вылө. Сіјө-өд абу јөј.

(Стсєна вылө пырө поп. Матыстчө піонерјас дінө да крєстнас најөс благөслөвітө).

Поп. — Мір тіјанлы чєладө!

Педө да Васө. — (өтицөц). Но! (пырөны расі улө да мөд-латі петөны.)

Педө. — Расыс-тај прамөј поплөн код-а.

Васө. — „Код“-жө-өд і ем сөмын.

Педө. — (поплы) Те-пө коді лоан? Збылыє, прамөј пон алы попө вөчєөмыд?

Поп. — Ме, чадөјас, чік прамөј поп. Талун војнас меным пет-көдчыліс єватөј. Сіјө меным шуіс: „безбожныкјас рыт вылын ме щөкта вөчны чүдо“!

Васө. — Ха-ха-ха! Кущөм єватөјөс-нө адчылің?

Поп. — Нємтор тєд єєравны! Ассө Міколај чүдотворєчөс ме адчылі!

Педө. — Сө, јєшцө те кущөм! Кущөм дівө-пө тєд щөктіс петкөдлыны?

Поп. — дівө јывєыд чєладө ме і вєстала (взөдыєјаслы). Ті-јан безбожнөј рыт вылын ме петкөдла Міколај чүдотво-рєчлыє вынсө. Тавој сіјө мєнө вєлөдіс вөчны чүдо.

Пед.ö.—(вiçöдыеяслы) Адзылнныд-ö коркö тащöмторсö?
Jентöдтöм рыт вылын, көсjö jеннога соры нудны.

Марjалөн гөлс.—(вiçöдыеяслаң шыасö Машö). Мед вö-
чö, кымын уна dивö петкöдлас, сымын ödjöжык мi ердö
сijöс петкöдам.

Поп.—Ме тiжанлы, петкöдла челаdö збылые прамöj dивö. Ti
пöвсын кодjаскö зев лока шуасöны, но тi енö кывзö.
Сватöj Мiколаj моракjаслөн покровiтел. Окотiтас-кö сijö
берег дорад парокодныд зев лöсыдаматымас. А скöр-
мас-кö, парокодылдөн öтi тор оз кол. Верiтапныд-ö
челаdö?

Васö.—Ок-те, кыjы ылöдчö! Кущöм jöj-кö тед веритас.

Поп.—Опö верiтö? Час, петкöдла да кутанныд небое верiт-
ны. Вajö татчö ва тыра таз (Васö вajö таз). Бура вiçöд-
лö, со, ме боета кабалаыс вöчöм караб — раз... Лежа ме
сijöс татчö — два! Öнi сееа i вiçöдö. Менам ем сватöj
бед (петкöдло бедсö).

Ме бедdөн бергöдла, | Сватöj Мiколаjöс

Щöщ бергалö караб. | кывзö, кыjы рабjас.

По, мыj веританныд? Гашкö тi думajтанныд таjö покус-
сö ас думаныс думajтöмөн- да? Ничего подобного — абу:
Таjö — самöj настоjашщöj чудö. А на сееа те вiдлы та-
jöс-жö вöчны jентöдтöм дeтiна (сетö бедсö Васöлы).

Васö.—(бедсö бергöдлö, сöмын караб оз вöрчы). Нiном оз
артмы. Нолы те Педö (сетö Педöлы).

Пед.ö.—(сiç-жö вöчö да оз-жö артмы). Мыj-нö таjö! Оз таjнö
вöр (вiçöдыеяслы)! Нолö тi вiдлöj. Ог-жö кутö попов-
скöj чудолы верiтны.

Поп.—Оз поч? Быдөн көт локтö да вiдлö (унаөн вiçöдыеja-
сыс вiдлöны да ныпöм-жö оз артмы).

Васö.—Мыj-нö таjö сееа?

Поп.—А! Адзылнныд?! Таjö сватöj Мiколаjлөн чудомыс.

Машö.—(вiçöдыеяслаң) Бура поп көсjис мiжанöс ылöдны.

Поп.—Со jешцö кущöм еус вöдöма. Таjö чудосö некод оз
вермы тöдны. Гфу затeжнiкjас.

Машö.—Вaj бедтö...

Поп.—(сетö бед). На, те вiдлы.

Машö.—(нонлы). Кыскы багушко тeнeсид көрттувтö.

Поп.—Кущöм көрттув? ме ог тöд..

Тенад jуалöмыд тешкод.

Машö.—Со,-таj жоjас... Он ылöд;

Ме-öд таjö опытеö тöда...

П о п. — Со, -тај — сура!.. (тубкөдө асылыс плешкас). Ок, те јөј...
Өнi дерт-өд „чудо“ боекас.

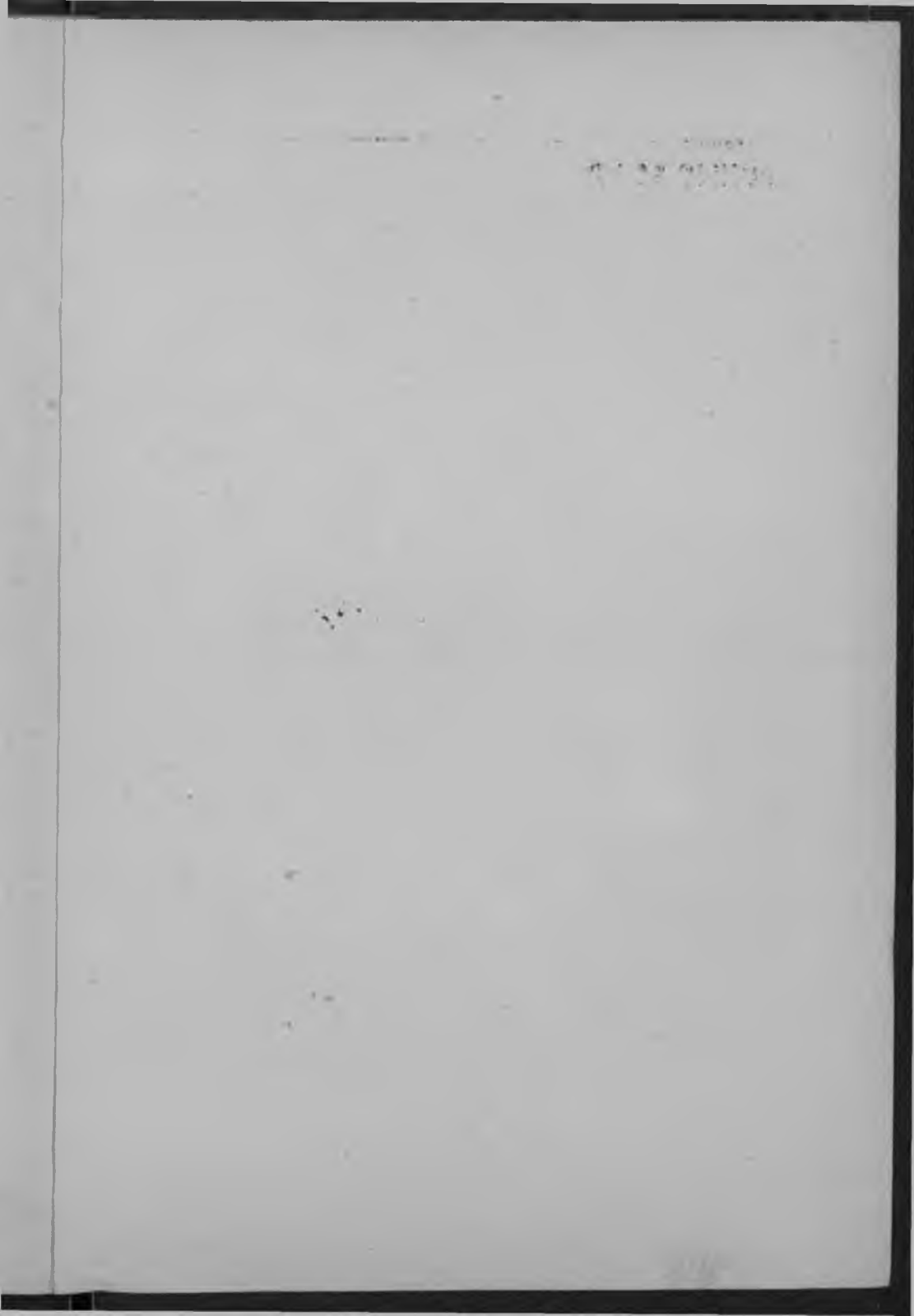
М а ш ө. — Өнi, челаф, виқөдө. Адқанныд ме бості көрттувсө,
сесса пукта сватөј беддө да... Адқанныд, кыжі карабыс
кутіс бергавны.

П е д ө да В а с ө. — (өтищөш). Но, труктө Машө. Тајө коло-
кө-i... да.

М а ш ө. — Енлө, ме тіянлы ставсө вистала. Некущөм тани
дiвө абу. Караб шыдөсас нуктөма магнитнөј јем. Кор бед-
дын көрттув, секи магнита јемыс кысоф сы дорө, сы пон-
да-i бергалө карабыс. Кор көрттув абу, секи караб оз
вөр. Со, -өд мыјөн попыд тіјанөс порјыштiс. Ачыс покус-
сө петкөдліс көруттувја беддөн, а тіянлы сетiгөн бостіс
да чептас сүјіс көрттувсө.

П о п. — Төдмалісны-тај менсым тајнаөс! (пышјө стсена вылыс-
виқөдыејас дорө). Ердө петкөдісны! Пышја гортө!

Мис. № 5188

18234

	Коми-3
3	1816

доныс 35 ур